

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*до практичних та лабораторних занять
з навчальної дисципліни*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

*для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
напрямку підготовки 013 Початкова освіта*

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
Кафедра педагогіки, початкової освіти,
психології та менеджменту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних та лабораторних занять
з навчальної дисципліни
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
напряму підготовки 013 Початкова освіта

Укладачі:
І. І. Возняк, Т. В. Гордієнко

УДК 378.22:001.891]:373.3(076)

М54

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 10 від 29.02.2024 р.

Рецензенти:

Тонконог І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Державного національно-торгівельного університету;

Білоусова Н. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

М54 Методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять з навчальної дисципліни “Сучасні технології навчання технологічної та мистецької галузі в початковій школі” для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня напряму підготовки 013 Початкова освіта / уклад.: І. І. Возняк, Т. В. Гордієнко. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. – 89 с.

Видання містить завдання та методичні вказівки щодо підготовки до практичних і лабораторних занять з навчальної дисципліни «Сучасні технології навчання технологічної та мистецької галузі в початковій школі», які передбачають поглиблення, конкретизацію та систематизацію знань. Додається також опис самостійної роботи, педагогічний словник та перелік питань для підготовки до екзамену з навчальної дисципліни.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня напряму підготовки 013 Початкова освіта.

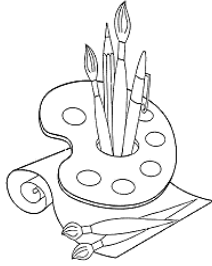
УДК 378.22:001.891]:373.3(076)

© І. І. Возняк, Т. В. Гордієнко,
укладання, 2024
© НДУ ім. М. Гоголя, 2024

ЗМІСТ

Передмова	5
Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Сучасні технології навчання технологічної та мистецької галузі в початковій школі»	7
Плани практичних занять	9
Практичне заняття № 1. Предметно-інтегративний підхід до мистецької освіти в початковій школі	9
Практичне заняття № 2. Особливості вивчення традиційних та інноваційних художніх технік в сучасній початковій школі	12
Практичне заняття №3. Використання ІКТ у початковій школі при викладанні мистецької освітньої галузі	14
Практичне заняття № 4. Урок трудового навчання в сучасній початковій школі	16
Практичне заняття № 5. Технології формувального оцінювання результатів мистецької освіти	17
Методичні рекомендації для підготовки до лабораторних занять з навчальної дисципліни «Сучасні технології навчання технологічної та мистецької галузі в початковій школі»	20
Лабораторне заняття № 1–2. Методика вивчення елементів нетрадиційних технік малювання	22
Лабораторне заняття № 3–4. Методика вивчення декоративно-прикладного мистецтва в початковій школі	24
Лабораторне заняття № 5. Проєктно-технологічна діяльність учнів в процесі технологічної та мистецької освіти	26
Лабораторне заняття № 6. Проєктно-технологічна діяльність учнів на уроках технологій	28

Лабораторне заняття № 7. Використання інтерактивних художньо-педагогічних технологій в процесі технологічної та мистецької освіти.....	30
Лабораторне заняття № 8. Використання інтерактивних технологій на уроках технологій.....	32
Лабораторне заняття № 9. Використання ігрових технологій на уроках мистецтва	34
Лабораторне заняття № 10. Використання ігрових технологій на уроках технологій	36
Індивідуальне науково-дослідне завдання	38
ІНДЗ № 1.....	38
ІНДЗ № 2.....	41
ІНДЗ № 3.....	43
Самостійна робота	45
Завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі».....	46
Словник термінів.....	57
Орієнтовні питання до екзамену	79
Література.....	85

ПЕРЕДМОВА

Вагома роль у формуванні особистості належить учителю початкової школи, адже саме він закладає фундаментальні основи освіченості, духовності, культури та естетичного досвіду дитини. В умовах модернізації національної системи освіти постає необхідність переосмислити накопичену практику підготовки педагогів початкової школи, які не повною мірою використовують потенціал різних видів мистецтва. Навчання технологічної та мистецької освіти в початковій школі спрямоване на розвиток творчих здібностей та естетичного смаку у дітей, а також обізнаність їх з основними технологіями сучасності. Це допомагає підготувати учнів до життя в інформаційному суспільстві, розвиваючи їх уяву та креативне мислення. Таке навчання може включати різноманітні проекти з технологій, малювання, музики та інших видів мистецтва, що сприяє комплексному розвитку дітей у сучасному світі.

Запропонований авторами навчально-методичний посібник «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі» допоможе майбутнім учителям початкових класів розширити межі власного пізнання світу з мистецтва та засвоїти практичні навички мистецької самопідготовки. Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі можуть включати в себе використання інтерактивних технологій, ігрових методик, творчих завдань та практичних проектів. Такий курс для студентів може спрямовуватися на розвиток їхніх технічних та творчих навичок, а також на вирощування у них інтересу до культури та мистецтва. Основна мета такого курсу – підготовка майбутніх педагогів до використання сучасних педагогічних підходів у

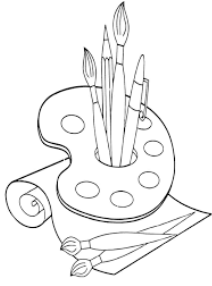
навчальному процесі, що сприятиме більш ефективному та цікавому засвоєнню матеріалу учнями.

Професія вчителя початкових класів наближена до мистецтва, адже підготовка до неї потребує від студентів потужної системи знань у галузі мистецтва та різноманітних умінь: забезпечувати естетичне сприйняття учнями творів мистецтва, образно розповідати про його різновиди і жанри, занурювати молодших школярів у світ художніх образів, організовувати художню творчість дітей та ін. Проте значна частина вчителів початкових класів недостатньо готові до використання потенційних можливостей мистецтва, до залучення мистецьких образів в освітньо-виховну діяльність роботи з молодшими школярами. Даний навчально-методичний посібник має на меті засвоєння майбутніми вчителями початкових класів вивчення основних понять та мистецтвознавчих термінів глосарію, виконання практичних та лабораторних робіт, передбачених програмою курсу; тестових завдань для самоконтролю знань за змістом лекцій, виконання контрольних робіт, опрацювання завдань, рекомендованих для самостійної роботи студентів.

Навчальний курс спрямований на засвоєння прийомів мистецької підготовки з орієнтацією на розширення „поля професійного використання” художніх образів і є корисним для викладачів ЗВО, педагогів початкової школи, студентів педагогічних факультетів.

Мета вивчення дисципліни: підготовка здобувачів другого магістерського рівня, які володітимуть глибокими знаннями інновацій у освітніх галузях «Технології» та «Мистецтво», здатних до творчої, практичної, викладацької, самостійної науково-педагогічної та науково-дослідницької діяльності; підготовка фахівців до забезпечення освітнього процесу з образотворчого мистецтва та трудового навчання в початковій школі та опанування методикою і технологіями навчання і викладання образотворчого мистецтва та трудового навчання у закладах вищої освіти.

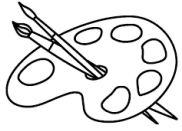
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Практичне заняття грец. *praktikos* діяльний, форма організації аудиторного заняття у вищій школі, на якому викладач організовує розгляд студентами теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння й навички їхнього практичного застосування шляхом виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття покликані реалізувати безпосередній первинний зв'язок теорії та практики в освітньому процесі з навчальної дисципліни. Дидактичні цілі практичного заняття є такими:

- розгляд застосування певних теоретичних положень у практичній діяльності;
- здійснення теоретичного аналізу відповідної практики та практичного досвіду;
- забезпечення досягнення очікуваних результатів навчання та формування дисциплінарних компетентностей за допомогою виконання специфічних практичних завдань;
- виховання професійної культури;
- формування мотивів здобуття вищої фахової освіти.
- діагностика й контроль якості освітнього процесу та якості навчальної роботи студентів з навчальної дисципліни.

Мета вивчення дисципліни «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі» є підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня, які володітимуть глибокими знаннями інновацій у технологічній та мистецькій освітніх галузях, здатних до творчої, практичної, викладацької, самостійної науково-педагогічної та науково-дослідницької діяльності; підготовка фахівців до забезпечення освітнього процесу з образотворчого мистецтва та трудового навчання в початковій школі та опанування методикою і технологіями навчання і викладання образотворчого мистецтва та трудового навчання у закладах вищої освіти, в, що передбачає такі **фахові компетентності (здатності)**:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності у сфері початкової освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність працювати автономно.

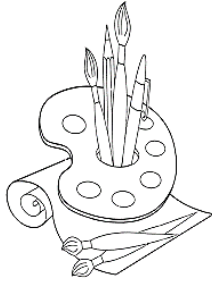
Спеціальні компетентності (СК)

СК3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

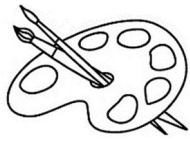
СК8. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері початкової освіти, до проведення дослідно-експериментальних досліджень.

СК10. Здатність до співпраці зі здобувачами початкової освіти для вироблення ідей, пов'язаних з освітнім проектом, розробкою та реалізацією освітнього проект.

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

ПРЕДМЕТНО-ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

План

1. Особливості педагогічних технологій та їх реалізація в освітніх галузях «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі.
2. Сутність та зміст предметно-інтегративного підходу до технологічної та мистецької освіти.
3. Специфіка художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.
4. Особливості інтегративного підходу до викладання мистецької освітньої галузі в початковій школі.
5. Методологічна основа мистецької освіти.
6. Сучасні проблеми розвитку мистецької освіти.

Завдання до заняття

1. Яким є головний напрям розвитку мистецької освіти в Україні?
2. В чому полягає новизна гуманно-естетичного підходу розвитку мистецької освіти?
3. Охарактеризувати сучасну тенденцію удосконалення мистецької освіти.

4. Написати есе з теми «Шляхи удосконалення мистецької підготовки сучасного школяра».

5. Написати реферат на тему: «Особливості педагогічних технологій та їх реалізація в освітніх галузях «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі» або «Специфіка художньо-педагогічної технології на уроках мистецтва та трудового навчання в початковій школі».

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.

2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.

3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

6. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Сєрих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

7. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

8. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/-navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

9. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

10. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

11. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

13. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Практичне заняття № 2

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ХУДОЖНІХ ТЕХНІК В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

План

1. Сутність поняття техніка в образотворчій діяльності.
2. Традиційні техніки малювання як засіб навчання образотворчого мистецтва в сучасній початковій школі. Класифікація традиційних художніх технік образотворчого мистецтва.
3. Особливості використання нетрадиційних технік малювання на уроках образотворчого мистецтва за новою програмою.
4. Класифікація нетрадиційних матеріалів для організації та проведення занять з образотворчого мистецтва та трудового навчання.

Завдання до заняття:

1. Створіть презентацію на тему: «Нетрадиційні техніки малювання на уроках в початковій школі» та «Нетрадиційні техніки ручної обробки матеріалів в початковій школі».
2. Запропонуйте власну рекламу на тему: «Нетрадиційні техніки малювання» та «Нетрадиційні техніки ручної обробки матеріалів».

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2018. 64 с.
2. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.

4. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.

5. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків: Ранок, 2017. 79 с.

6. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2019. 216 с.

7. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів: збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти» Чернігів: ЧПО, 2018. С. 84-88.

8. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2020. № 3. С. 6-9.

Практичне заняття № 3
ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
ПРИ ВИКЛАДАННІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

План

1. Сучасний урок мистецтва у початковій школі.
2. Способи застосування ІКТ на уроках мистецтва.
3. Цифрові сервіси під час викладання мистецької освітньої галузі.

Завдання до заняття:

1. За календарним плануванням обрати тему уроку та скласти конспект уроку з використання ІКТ освітньої галузі «Мистецтво».

Приклад онлайн-книги «Художники Чернігівщини» з використанням сервісу WriteReader за покликанням <https://app.writereader.com/library/book/6340e4a9-a56f-4605-a396-6041bc138707/rw>

2. Дібрати 5 бібліографічних джерел до теми.

3. Підготувати завдання зі створення учнями малюнка у графічному редакторі Tux Paint. Розробити інструкційну карту для пояснення послідовності виконання завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.

2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.

3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

6. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Серих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

7. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikovaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

8. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/-navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

9. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

10. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

11. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

13. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Практичне заняття № 4

УРОК ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

План

1. Шляхи підвищення ефективності уроків трудового навчання в контексті Державного стандарту початкової загальної освіти.
2. Мета та завдання освітньої галузі «Технології».
3. Аналіз програми з трудового навчання для початкової школи.
4. Використання ІКТ в освітній галузі «Технології».

Завдання до заняття:

1. За календарним плануванням обрати тему уроку та скласти конспект уроку з використання ІКТ освітньої галузі «Технології».
2. Представити фрагмент уроку освітньої галузі «Технології» з використанням ІКТ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Веремійчик І. М. Творчість на кінчиках пальців. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2012. 108 с.
2. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: ОСО Мальва, 2014. 276 с.
3. Дробчак Я. Оптимальний вибір методів на уроках трудового навчання в початковій школі. *Початкова школа*. 2020. № 3. С. 38-42.
4. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посібник / Гетта В. Г., Гуревич Р. С., Коберник О. М. та ін. За заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. Умань: СПД Жовтий, 2018. 212 с.

Практичне заняття № 5

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

План

1. Види й технології оцінювання.
2. Календарне планування уроків з мистецтва.
3. Оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання та образотворчого мистецтва на засадах компетентнісного підходу.
4. Особливості обліку навчальних досягнень учнів у поточному контролі. Вимоги до оцінювання знань учнів з образотворчого мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.

Завдання до заняття:

1. Розробити тестові завдання до одного з уроків мистецтва.
2. Розробити календарний план уроків з мистецтва за одним з підручників на одне півріччя.
3. Скласти структурну схему до теми «Технологія оцінювання результатів технологічної та мистецької освіти»
4. Написати словник термінів до теми «Технологія оцінювання результатів мистецької та технологічної освіти»
5. Здійснить оцінювання дитячої роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.
3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.
4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.
5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.
6. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Серих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.
7. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-tyrov-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).
8. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).
9. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

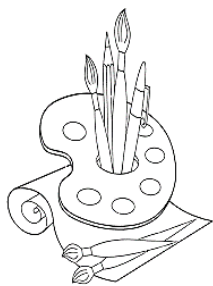
10. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

11. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

13. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для підготовки до лабораторних занять з навчальної дисципліни «СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Лабораторне заняття (лат. *laboro* – працюю) інтегрує теоретико-методологічні знання, практичні уміння і навички в єдиному процесі діяльності навчальнодослідницького характеру.

У вищій школі лабораторні заняття є одним із найважливіших методів організації аудиторної самостійної роботи студентів. За умов лабораторного заняття студент під керівництвом викладача проводить натурні або імітаційні експерименти, досліді з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень, набуває компетентностей у роботі з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, а також компетентностей дослідницького характеру в певній галузі наукової або практичної діяльності.

Методи лабораторних занять застосовуються у разі, якщо:

- повідомлення й сприйняття нової інформації, а також її осмислення, засвоєння, поглиблення й уточнення в процесі усного відтворення навчального матеріалу є складним або неможливим;

- є потреба в ілюструванні, підкріпленні практичним досвідом, демонстраційним експериментом інформації, повідомленої на лекції та засвоєної студентами у процесі самостійної навчальної роботи;

– є потреба у формуванні відповідних дисциплінарних компетентностей, а також компетентностей в галузі науководослідницької діяльності, організації та управління власною діяльністю, оволодіння початковими навичками ділових контактів та керівництва виробничим колективом.

Лабораторне заняття № 1–2

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ

План

1. Характеристика нетрадиційних технік малювання.
2. Нетрадиційні техніки малювання як засіб художньо-естетичного виховання молодшого школяра.
3. Методичні рекомендації з використання нетрадиційних технік малювання на заняттях з образотворчої діяльності.
4. Урок мистецтва з використанням нетрадиційних технік малювання.

Завдання до заняття:

1. Проаналізувати підручники з мистецтва в контексті використання завдань з елементами нетрадиційних технік малювання. (один з підручників на вибір).
2. Підготувати демонстрацію однієї з нетрадиційних технік малювання в аудиторії (поетапне виконання малюнка): *Кляксографія; Техніка набризку; Малювання долонькою, пальчиками та кулачком; Монотипія; Прямографія; Гратографія; Акватипія; Штампування; Відбитки мильних бульбашок; Ниткографія; Естамп; Колаж; Акварель «по мокрому», Гризайль, Монотипія з графічним доопрацюванням.*

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.

3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

6. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Серих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

7. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-tyroviv-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

8. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/-navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

9. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

10. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

11. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

13. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Лабораторне заняття № 3–4

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

План

1. Характерні ознаки декоративно-прикладного мистецтва.
2. Поняття народного орнаменту, його види, елементи, семантика.
3. Особливості сприйняття дітьми творів декоративно-прикладного мистецтва. Значення залучення дітей до декоративно-прикладного мистецтва.
4. Декоративно-прикладна діяльність молодших школярів.
5. Вивчення декоративно-прикладного мистецтва України з учнями початкової школи.
6. Особливості навчання декоративно-оформлювальної діяльності учнів молодшої школи.
7. Зміст уроків у початковій школі з використанням декоративно-прикладного мистецтва України.
8. Методика проведення виконання декоративно-оформлювальних робіт з декоративно-прикладного мистецтва в початковій школі.

Завдання до заняття:

1. Підготувати поетапне зображення Петриківського розпису, малювання узорів і декоративних елементів зі зразку, самостійне виконання в квадраті, колі узорів з форм рослинного і тваринного світу (декоративна переробка листя дерев, квітів, грибів і т.д.), а також геометричних форм (кіл, трикутників, прямокутників). Малювання казкових птахів, тварин, казкові квіти за мотивами народних майстрів.
2. Виготовити декоративну аплікацію з кольорового паперу, з природних матеріалів (соломки, листків, трав, засушених квітів, з тканини, ниток, вирізок із газет і журналів): димковий, хохломський, городецький розпис, у теплих або холодних тонах. Бути готовим до її презентування в аудиторії.

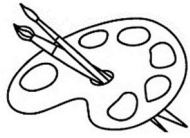
3. Декоративна ліпка за допомогою стеків, наліплювання різних предметів народного вжитку (посудини, намисто, настінні й настільні пластинки), декорування посуду, глиняних іграшок, казкових образів, зображень тварин та птахів, створення декоративних пластин та прикрас, основа декору димківської барині, декорування крил і хвостів казкових індиків, гусей, півнів, квочок, ліплення декоративних прикрас на ногах коників, козликів, корів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2018. 64 с.
2. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
4. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.
5. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків: Ранок, 2017. 79 с.
6. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2019. 216 с.
7. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів: ЧПО, 2018. С. 84-88.
8. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2020. №3. С.6-9.

Лабораторне заняття № 5

ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ В ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

План

1. Проектна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу.
2. Метод проектів як засіб активізації творчого розвитку школярів на уроках образотворчого мистецтва.
3. Особливості організації проектної діяльності на уроках мистецтва.
4. Побудова уроку мистецтва з використанням проектів.

Завдання до заняття:

1. Запропонувати тематику проектів для учнів 1-4 класів на уроці мистецтва.
2. Підготувати урок мистецтва з використанням методу проектів.
3. Проаналізувати один з підручників НУШ з мистецтва на предмет використання завдань, які передбачають метод проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Возняк І.І., Гордієнко Т.В. Використання методу проектів у підготовці майбутніх учителів початкової школи під час вивчення курсу «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі». *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2024. №1. С. 77-87.
2. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
3. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.
4. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

5. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

6. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

7. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Сєрих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

8. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

9. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/-navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

10. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

11. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

12. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

13. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

14. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Лабораторне заняття № 6

ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

План

1. Мета та завдання проєктної технології.
2. Проєктна діяльність та вимоги до вчителя на уроках трудового навчання.
3. Типи проєктів.
4. Основні етапи проєктно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання.
5. Оцінювання проєктно-технологічної діяльності.

Завдання до заняття:

1. Створіть презентацію на тему: «Технологія виготовлення площинних посібників» та «Підбір, компонування, оформлення експонатів класних та шкільних виставок».
2. Виготовіть наочний посібник із фетру або артбук.

ЛІТЕРАТУРА

1. Возняк І.І., Гордієнко Т.В. Використання методу проєктів у підготовці майбутніх учителів початкової школи під час вивчення курсу «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі». *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2024. №1. С. 77-87.
2. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2018. 64 с.
3. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.

4. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.

5. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.

6. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків: Ранок, 2017. 79 с.

7. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2019. 216 с.

8. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів: ЧПО, 2018. С. 84-88.

9. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2020. №3. С.6-9.

Лабораторне заняття № 7

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ

ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

План

1. Поняття інтерактивних художньо-педагогічних технологій.
2. Інтерактивні художньо-педагогічні технології на уроках мистецтва.
3. Вимоги до уроку мистецтва з використанням інтерактивних художньо-педагогічних технологій.
4. Фасилітована дискусія на уроках мистецтва.

Завдання до заняття:

1. Розробити урок мистецтва з використанням інтерактивних художньо-педагогічних технологій.
2. Розробити фасилітовану дискусію на уроці мистецтва.
3. Підготувати презентацію однієї з інтерактивних художньо-педагогічних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Возняк І.І., Гордієнко Т.В. Використання методу проєктів у підготовці майбутніх учителів початкової школи під час вивчення курсу «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі». *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2024. №1. С. 77-87.
2. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
3. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.

4. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

5. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

6. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

7. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Серих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

8. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-tyroviv-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

9. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/-navchalni-programi-dlya-rochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

10. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

11. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

12. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

13. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

14. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Лабораторне заняття № 8

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

План

1. Сутність та значення інтерактивного навчання.
2. Класифікація інтерактивних технологій.
3. Характеристика окремих інтерактивних вправ та шляхи їх впровадження у навчальний процес початкової школи (уроки трудового навчання).
4. Діяльність учнів-консультантів на уроках трудового навчання.

Завдання до заняття:

1. Розробити урок з використанням інтерактивних технологій з використанням технік: вишивання, вишивання нитками, стрічками та бісером, виготовлення гердану.

ЛІТЕРАТУРА

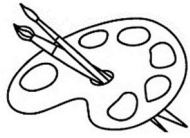
1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2018. 64 с.
2. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
4. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.
5. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків: Ранок, 2017. 79 с.

6. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2019. 216 с.

7. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів: ЧІПО, 2018. С. 84-88.

8. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2020. №3. С.6-9.

Лабораторне заняття № 9
ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА

План

1. Сутність та види ігрових технологій. Методика проведення.
2. Музично-дидактичні ігри на уроках мистецтва.
3. Особливості використання дидактичних ігор образотворчого змісту на уроках мистецтва.

Завдання до заняття:

1. Розробити урок мистецтва з використанням ігрових технологій.
2. Підготувати презентацію однієї з ігрових технологій.
3. Здійснити аналіз підручників НУШ з мистецтва в контексті використання завдань ігрового характеру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі: навч. посібник. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.
3. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.
4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.
5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навчально-методичний

посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон, 2011. 267 с.

6. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Сєрих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

7. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-tyповi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23).

8. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/-navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

9. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

10. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

11. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК Десна», 2013. 368 с.

12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

13. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч. – метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.

Лабораторне заняття № 10

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

План

1. Поняття «ігрові педагогічні технології». Значення й особливості використання ігрових технологій на уроках трудового навчання в початковій школі.
2. Структура дидактичної гри. Методика організації і проведення дидактичних ігор на уроках трудового навчання.
3. Основні блоки дидактичних ігор з трудового навчання.
4. Приклади дидактичних ігор.

Завдання до заняття:

1. Розробити урок з виготовлення м'якої іграшки у супроводі ігродизайну.

ЛІТЕРАТУРА

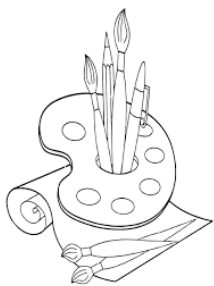
1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2018. 64 с.
2. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
4. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.
5. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків: Ранок, 2017. 79 с.

6. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2019. 216 с.

7. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів: ЧІПО, 2018. С. 84-88.

8. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2020. №3. С. 6-9.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – це індивідуальне завдання навчального, науково-дослідного, творчого характеру, яке має міждисциплінарний характер та виконується з метою удосконалення, поглиблення і узагальнення професійних компетентностей, одержаних здобувачем упродовж навчання в закладі вищої освіти.

ІНДЗ №1

Тема: “Написання статті за однією з тем з мистецької або технологічної галузі”

Мета: розвиток творчого мислення здобувачів вищої освіти, формування вміння орієнтуватися в інформаційному середовищі, грамотно висловлювати свої думки, аргументувати їх, відстоювати власну позицію при підготовці та написанні статті, вироблення та вдосконалення професійних умінь і навичок.

Критерії оцінки ІНДЗ

9- 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час написання статті, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Виявляє творчий підхід до висвітлення теоретичних питань та виконання практичних завдань.

Стаття оформлена за усіма вимогами та має чітку структуру:

1) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

2) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

3) формулювання цілей статті (постановка завдання);

4) виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

5) висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку та список джерел. Помітним є також авторський професіоналізм (стиль написання, манера подачі інформації, дотримання правил орфографії); відсутність плагіату на інші праці, аналогічні темі дослідження.

6-8 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час написання статті, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Але під час викладу окремих аспектів недостатньо глибоко та аргументовано висловив свою позицію, виявив творчий підхід до розкриття теоретичних питань та виконання практичних завдань, проте стаття оформлена не за усіма вимогами та має певні відхилення від чіткої структури:

1) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

2) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

3) немає формулювання цілей статті (постановки завдання);

4) виклад основного матеріалу дослідження з недостатньо довершеним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

5) нечіткі висновки з даного дослідження; неповний список джерел. Стаття відрізняється стилем написання, дещо шаблонна у манері подачі інформації, наявні істотні орфографічні помилки; відсутність плагіату на інші праці, які є аналогічними до теми дослідження.

3-5 балів – студент неостатньо повно володіє навчальним матеріалом, необґрунтовано його викладає під час написання статті, недостатньо глибоко та аргументовано розкрив проблему, виявив шаблонний підхід у розкритті теоретичних питань та виконанні практичних завдань.

Стаття оформлена не за вимогами та має суттєві відхилення від чіткої структури:

1) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

2) немає аналізу останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

3) немає формулювання цілей статті (постановки завдання);

4) виклад основного матеріалу дослідження здійснюється несистемно та хаотично без обґрунтування отриманих наукових результатів;

5) висновки з даного дослідження дещо не відповідають змісту статті; неповний список джерел. Стаття немає власного стилю написання, примітивна у манері подачі інформації, наявна значна кількість орфографічних помилок; високий рівень плагіату на інші праці, які є аналогічними до теми дослідження.

1-2 бали – студент слабо володіє навчальним матеріалом, нелогічно та несистемно, необґрунтовано його відтворює під час написання статті без

використання необхідної літератури, спроби систематизувати матеріал статті виявилися невдалими, оскільки поверхово розкривається зміст теоретичних питань, допускаються при цьому суттєві неточності.

Стаття оформлена не за вимогами та має суттєві відхилення від чіткої структури:

1) постановка проблеми у загальному вигляді без зв'язку з важливими науковими чи практичними завданнями;

2) немає аналізу останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

3) немає формулювання цілей статті (постановки завдання);

4) виклад основного матеріалу дослідження здійснюється несистемно та хаотично без обґрунтування отриманих наукових результатів;

5) немає висновків з даного дослідження; неповний список джерел. Стаття не відрізняється стилем написання, є багато орфографічних помилок; високий рівень плагіату на інші праці, які є аналогічними до теми дослідження.

ІНДЗ №2

Тема: “Розробка, виготовлення і презентування продукту з використанням нетрадиційних технік ручної обробки матеріалів”

Мета: ознайомити студентів з особливостями розробка, виготовлення і презентування продукту з використанням нетрадиційних технік ручної обробки матеріалів; сформуванню умінь створювати унікальну розробку, яка містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, умінь презентувати власний готовий продукт з використаними нетрадиційними техніками ручної обробки матеріалів.

Критерії оцінки ІНДЗ

8-10 балів – студент представив цілісну розробку, яка є процесом концептуалізації та проектування продукту, який включає в себе інноваційні методи ручної обробки матеріалів за допомогою нетрадиційних методів; використав креативні та оригінальні підходи до ручної обробки матеріалів, що відрізняють продукт від звичайних методів; продемонстрував високий рівень майстерності; у доборі матеріалів використав ті, які доповнюють техніку ручної обробки, підвищуючи загальну естетичність і довговічність виробу; при створенні виробу брав до уваги ергономічний дизайн і зручні функції; за допомогою створеної презентації вміло демонструє готовий продукт у візуально привабливій та інформативній формі, щоб підкреслити його унікальність і майстерність.

4-7 балів – студент представив розробку, яка вміщує окремі авторські знахідки, проте має переважно типові методи ручної обробки матеріалів з використанням традиційних методів; використав шаблонні підходи до ручної обробки матеріалів; у доборі матеріалів використав ті, які доповнюють техніку ручної обробки, підвищуючи лише загальну естетичність; при створенні виробу не застосовано ергономічний дизайн; за допомогою створеної презентації демонструє готовий продукт у інформативній формі, проте в окремих випадках порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументації; під час захисту роботи допускає не грубі мовленнєві помилки.

1-3 бали – представлена стандартна робота, яка не відрізняється авторською індивідуальністю, характеризується типовими методами ручної обробки матеріалів; при створенні виробу не застосовано ергономічний дизайн; студент не підготував презентації готового продукту у інформативній формі, у виступі повністю порушено логіку виступу, представлення результатів роботи є фрагментарним, немає аргументів з головних позицій, повне порушення логіки; під час захисту роботи допускає грубі мовленнєві помилки.

ІНДЗ №3

Тема “Проведення майстер-класу з використання нетрадиційних технік ручної праці та малювання”

Мета: ознайомити майбутніх учителів початкової школи з особливостями проведення майстер-класу з використання нетрадиційних технік ручної праці та малювання; сформувати вміння добирати та використовувати методи й технології навчання і викладання образотворчого мистецтва та трудового навчання у закладах вищої освіти, здатність використовувати образотворчу та трудову діяльність як засіб художньо-естетичного виховання молодших школярів; сприяти формуванню в студентів естетичних та моральних якостей.

Критерії оцінювання

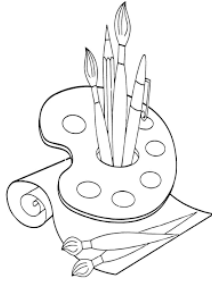
8-10 балів – студент проводить майстер-клас з розробленими інноваційні ідеї, пропонуючи оригінальний метод або авторську методику, що спирається на свої принципи і має певну структуру.; демонструє високу культуру презентації ідеї, ексклюзивність з яскраво вираженою індивідуальністю (масштабно реалізує творчі ідей); у доборі методів простежується повнота та оригінальність рішення інноваційних ідей; чітко за алгоритмом проводить заняття (наявні усі фази, етапи, процедури, які послідовні та взаємопов'язані), наявні оригінальні прийоми актуалізації, проблематизації («розриву»), раціонально застосовує прийоми пошуку і відкриття, подиву, осяяння, рефлексії (самоаналізу, самокорекції); під час проведення майстер-класу студент репрезентує високий рівень артистичності, піднесений стиль, педагогічну харизму, здатність до імпровізації, високий ступінь впливу на аудиторію, готовності до поширення і популяризації свого досвіду.

5-7 балів – студент проводить майстер-клас з демонстрацією методичного продукту і пошуком творчого вирішення педагогічної проблеми з боку

учасників, проте подає переважно шаблонну ідею, демонструє високу культуру презентації ідеї, але без яскраво вираженої індивідуальності; у доборі методів помітною є недостатня повнота рішення інноваційних ідей; переважно за алгоритмом проводить заняття, проте можуть бути відступи від етапів та процедур, які можуть бути послідовними та взаємопов'язаними, використовує типові прийоми актуалізації, проблематизації, але не застосовує усі прийоми пошуку і відкриття, подиву, осяяння, рефлексії (самоаналізу, самокорекції); у процесі проведення майстер-класу здобувач демонструє певний рівень артистичності, проте часто без здатності до імпровізації, може певною мірою впливати на аудиторію, поширювати і популяризувати власний досвід, проте робить це невпевнено.

1-4 бали – здобувач намагається проводити майстер-клас з демонстрацією методичного продукту, проте пропонує шаблонну ідею, намагається демонструвати культуру презентації ідеї, але робить помилки; нераціонально добирає методи для передачі знань і умінь, обміну досвідом навчання і виховання, демонстрування методів освоєння певного змісту за активної ролі всіх учасників; проводить заняття без алгоритму, етапи та процедури якого непослідовні та недостатньо взаємопов'язані, використовує типові прийоми актуалізації, проблематизації; у процесі проведення майстер-класу здобувач демонструє низький рівень артистичності, не здатний до імпровізації, не може впливати на аудиторію, поширювати і популяризувати власний досвід; на занятті не створено сприятливі умови для включення всіх в активну діяльність; була зроблена спроба постановки проблемного завдання і вирішення його через програвання різних ситуацій; проте невдало.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше $1/3$ і не більше $2/3$ загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо професійної програми.

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

**Завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»**

№ 1	
Назва теми	Завдання
<p>Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія», їх сутність, особливості проявів у мистецькій освіті. Умови запровадження інноваційного навчання у вищій школі. Інноваційні технології у вирішенні завдань підготовки фахівця музично-мистецької сфери: викладача, дослідника, їх диференціація на освітні, педагогічні та навчальні.</p>	<p>⚠ Охарактеризувати особливості методики навчання образотворчого мистецтва та трудового навчання як науки та навчальних дисциплін. Обґрунтувати мету і завдання курсу методики навчання образотворчого мистецтва та трудового навчання.</p> <p>⚠ Аналітичний розбір прикладів специфічних проявів інноваційних освітніх мистецьких технологій відповідно до профілю підготовки фахівця мистецької сфери.</p>

№ 2	
Назва теми	Завдання
<p>Освітні технології як упорядкована система дій, що призводить до гарантованого досягнення цілей освіти. Відбиття в освітніх технологіях загальної стратегії розвитку мистецької освіти, єдиного освітнього простору. Їх</p>	<p>⚠ Охарактеризувати особливості освітніх технологій як упорядкованої системи дій.</p> <p>⚠ Проаналізувати ілюстративні приклади специфіки проявів інноваційних мистецьких технологій</p>

<p>призначення – прогнозування, передбачення результатів підготовки фахівців, визначення відповідних освітнім цілям стандартів. Відбиття в педагогічних технологіях тактики мистецької та технологічної освіти, її реалізація шляхом упровадження новітніх моделей освітнього процесу та управління ним. Навчальні технології як педагогічно, валеологічно та економічно обґрунтований процес гарантованого досягнення результатів навчання. Реалізація змісту освітньої та професійної підготовки фахівця в навчальних технологіях. Їх подібність та відмінність у порівнянні з педагогічними технологіями. Навчальні технології як шлях засвоєння конкретного матеріалу в межах певної дисципліни. Ключові характеристики технологій: концептуальність, системність, керованість, ефективність, відтворюваність, корегованість.</p>	<p>відповідно до профілю підготовки фахівця, який оперує можливостями синтезу музики, співу, пластики, танцю, сучасних мультимедійних технологій.</p>
---	---

№ 3

Назва теми	Завдання
<p>Специфіка проявів освітніх технологій у підготовці фахівця мистецько-технологічної галузі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасні концепції музичного виховання в художньо-освітньому просторі; - стратегії розвитку технологічної освіти в загальноосвітній українській школі: наскрізність змісту і структури; - формування освітніх систем, авторських шкіл у синтезі освітньої, наукової, професійної підготовки фахівця і творчої практики з перспективою створення комплексних типів мистецьких закладів освіти за принципом наступності різних її рівнів. 	<p align="center"> Здійснити аналіз концепції технологічної освіти та музичного виховання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.</p>

№ 4

Назва теми	Завдання
<p>Чинна програма та підручники, які реалізують зміст освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі: характеристика освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі; специфіка технологічного та мистецтвознавчого змісту в програмах; зміст та завдання освітніх галузей; змістові лінії освітніх галузей; – аналіз</p>	<p align="center"> Здійснити порівняльний аналіз чинних програм О.Савченко та Р.Шияна та підручників, які реалізують зміст освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі. Проаналізувати зміст навчальної програми "Мистецтво" та «Технології».</p>

<p>підручників, що реалізують предмет «Трудове навчання» та «Мистецтво»</p> <p>Міжпредметні та внутріпредметні зв'язки при викладанні трудового навчання та образотворчого мистецтва в початковій школі.</p>	<p>⚠ Визначити, у яких класах при вивченні яких тем за якої кількості навчальних годин формуються життєві та предметні компетентності та реалізуються основні змістові лінії програми.</p> <p>⚠ Заповнити спільну презентацію: «Види образотворчої діяльності учнів початкових класів».</p>
--	---

№ 5	
Назва теми	Завдання
<p>Формування ключових компетентностей молодших школярів Структура навчальної програми початкового курсу образотворчого мистецтва та трудового навчання. Характеристика змісту навчання. Інноваційні підходи до викладання уроків образотворчого мистецтва та трудового навчання. Реалізація принципів викладання на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання.</p>	<p>⚠ Аналіз орієнтовного календарного планування уроків образотворчого мистецтва та трудового навчання згідно з новою програмою</p> <p>⚠ Створення календарного планування уроків образотворчого мистецтва та трудового навчання за одним з підручників за вибором студента.</p>

№ 6	
Назва теми	Завдання
<p>Методи, форми та види занять для організації навчального процесу з методики викладання образотворчого мистецтва та трудового навчання.</p> <p>Педагогічні умови опанування образотворчим мистецтвом молодшими школярами в сучасній початковій школі. Етапи (стадії) образотворчості.</p> <p>Програмно-методичне забезпечення – педагогічна умова здійснення художньої освіти та естетичного виховання дітей молодшою шкільного віку.</p> <p>Способи активізації технологічності та образотворчості в 1-4-х класах.</p>	<p> Написати есе на тему: «Як навчити учнів образотворчому мистецтву?»</p>

№ 7	
Назва теми	Завдання
<p>Навчальні технології в мистецькій та технологічній освіті, їх відповідність реаліям доби інформаційного суспільства, вимогам реформування вищої освіти в Україні. Різновиди інноваційних навчальних технологій, їх контент, особливості.</p> <p>Технологія проблемного навчання. Головні способи та прийоми створення проблемних ситуацій. Поєднання проблемного викладу матеріалу з пояснювально-ілюстративними та іншими активними методами</p>	<p> Визначити недоліки та переваги технології проблемного навчання та ігрового моделювання. Навести приклади при викладанні мистецької та технологічної галузей.</p>

<p>навчання. Пошук студентом за посередництва викладача шляхів і методів розв'язання конкретної проблеми. Рівні проблемності даної технології, відповідність ним певних наукових методів дослідження. Позитивні аспекти та недоліки технології проблемного навчання, їх характеристика.</p> <p>Технологія ігрового моделювання. Роль викладача в ігровій моделі. Чотири етапи реалізації ігрової моделі навчання. Приналежність до технології ігрового моделювання імітаційних, симулятивних, ділових, рольових ігор. Їх коротка характеристика. Ігрове моделювання як один із базових методів формування професійної компетентності майбутніх фахівців, формування ефективної взаємодії людей, продуктивної форми спілкування з елементами змагання, невимушеності, щирої зацікавленості. Спілкування як головне енергетичне джерело гри, що підсилює її емоційне забарвлення.</p>	
---	--

№ 8	
Назва теми	Завдання
<p>Оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання та образотворчого мистецтва на засадах компетентнісного підходу. Особливості обліку навчальних досягнень учнів у поточному контролі.</p>	<p> Скласти структурну схему до теми «Технологія оцінювання результатів технологічної та мистецької освіти».</p> <p>Здійсніть оцінювання дитячого мистецького твору:</p>

<p>Вимоги до оцінювання знань учнів з образотворчого мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.</p>	<p>опери-казки, увертюри, балету. (за вибором).</p> <p>Здійсніть оцінювання дитячого виробу з паперопластики.</p> <p>ⓘ Складіть таблицю «Функції оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з трудового навчання.</p> <p>ⓘ Здійсніть порівняльну характеристику оцінювання за новим і старим Державним стандартом початкової освіти.</p>
---	---

№ 9	
Назва теми	Завдання
<p>Особливості педагогічних технологій та їх реалізація в освітніх галузях «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі.</p> <p>Сутність та зміст предметно-інтегративного підходу до технологічної та мистецької освіти.</p> <p>Специфіка художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.</p>	<p>ⓘ На основі завдань уроків образотворчого мистецтва складіть рекламу.</p> <p>ⓘ Напишіть алгоритм аналізу відомої картини (за вибором студента).</p> <p>ⓘ Складіть план – конспект уроку ознайомлення учнів з мистецькими творами (тема, клас за вибором)</p> <p>ⓘ Складіть відеоурок-практичну роботу з алгоритмом створення виробу в будь якій техніці (1-4 клас)</p>

№ 10

Назва теми	Завдання
<p>Визначення особливостей контенту професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи – фахівця мистецької сфери, викладача, дослідника крізь призму освітніх технологій закладів вищої мистецької освіти. Відповідність означеного контенту вимогам Професійного стандарту, Освітньо-творчій програмі, Навчальному плану спеціальності та спеціалізації, Концепції та Стратегії розвитку закладів мистецької освіти, розробленим у контексті її модернізації та гармонізації з європейськими освітніми структурами.</p> <p>Впровадження новітніх моделей освітнього процесу з підготовки означеного фахівця в контексті інноваційних педагогічних технологій мистецької освіти. Спрямованість навчально-виховного процесу на синтез освітньо-професійної, науково-дослідницької, творчої діяльності з мистецькою практикою, апробацією результатів на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, творчих конкурсах і фестивалях. Специфіка організації навчально-виховного процесу та управління ним відповідно до кваліфікаційних вимог підготовки фахівця певного освітнього ступеня, його</p>	<p> Проаналізувати зміст Професійного стандарту підготовки вчителів початкових класів в контексті мистецької та технологічної складових.</p>

<p>професійного призначення. Оптимізація підбору педагогічних мистецьких технологій задля забезпечення освітньо-професійної підготовки фахівця відповідно до Професійного стандарту та Освітньої програми.</p>	
--	--

№ 11	
Назва теми	Завдання
<p>Методичне забезпечення навчального процесу відповідно до профілю підготовки фахівця. Розробка Програм і Силабусів навчальних дисциплін у контексті новітніх досягнень мистецтва, технологій та фахової педагогіки. Принципи і педагогічні умови опанування фаховими дисциплінами в контексті навчального плану підготовки фахівця. Вибір оптимальних форм, методів, засобів проведення занять і контролю успішності навчання в залежності від специфіки мистецької та технологічної дисципліни. Синтезування традиційних та інноваційних навчальних технологій задля забезпечення ефективної підготовки фахівця відповідно до вимог доби інформаційного суспільства. Аналітичний розбір прикладів специфічних проявів інноваційних мистецьких технологій у навчальному процесі підготовки фахівця мистецької та технологічної сфери відповідно до особливостей фахових дисциплін.</p>	<p> Представлення власного силабусу курсу або схему навчального посібника до курсу.</p>

№ 12

Назва теми	Завдання
<p>Сутність поняття техніка в образотворчої діяльності Традиційні техніки малювання як засіб навчання образотворчого мистецтва в сучасній початковій школі. Особливості використання нетрадиційних технік малювання на уроках образотворчого мистецтва за новою програмою.</p>	<p>⚠ Представити класифікацію традиційних художніх технік образотворчого мистецтва.</p> <p>⚠ Представити класифікацію нетрадиційних матеріалів для організації та проведення занять з образотворчого мистецтва та трудового навчання.</p> <p>⚠ За покликанням перегляньте презентацію в програмі sway. https://sway.cloud.microsoft/bheSoHIfCh0GP8Bv?ref=Link</p> <p>⚠ Назвіть техніки малювання, які не представлені. Які з них найбільш доцільно використовувати в початкових класах? Чому?</p>

№ 13

Назва теми	Завдання
<p>Особливості вивчення нетрадиційних технік малювання в 1 класі: кляксографія; техніка набризку; малювання долонькою, пальчиками та кулачком; монотипія.</p> <p>Специфіка вивчення нетрадиційних технік малювання в 2 класі за новою програмою: Прямографія; Гра-тографія; Акватипія; Штампування;</p>	<p>⚠ Створення методичної папки робіт за нетрадиційними техніками малювання та праці.</p>

Відбитки мильних пузирів Ниткографія; Інноваційні техніки ручної обробки матеріалів на уроках трудового навчання в 1-2 класі.	
---	--

№ 14	
Назва теми	Завдання
<p>Методичні підходи до вивчення нетрадиційних технік малювання в 3 класі: акварель «по мокрому», гризайль, монотипія з графічним доопрацюванням, інші графічні, живописні та змішані техніки.</p> <p>Специфіка вивчення нетрадиційних технік малювання в 4 класі за новою програмою: Петриківський розпис; Естамп; Колаж. Особливості вивчення інноваційних технік ручної обробки матеріалів в 3-4 класі на уроках трудового навчання.</p>	<p>⚠ Створіть методичну папку робіт за нетрадиційними техніками малювання та праці.</p> <p>⚠ Складіть план – конспект уроку образотворчого мистецтва на тему: «Ознайомлення з художнім прийомом в живописі «пуантилізмом». Малювання рибки».</p> <p>⚠ Створіть кросворд до теми: «Нетрадиційні техніки малювання на уроках в початковій школі».</p> <p>⚠ Запропонуйте власну рекламу на тему: «Традиційні техніки малювання» або «Нетрадиційні техніки ручної обробки матеріалів».</p>

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

АБРИС – обриси предмету; контур, контурний малюнок, абрис профілю людини.

АЕРОДИНАМІКА – розділ аеромеханіки, в якому вивчають закони руху повітря і сили, що виникають на поверхні тіл, відносно яких відбувається цей рух.

АЖУРНИЙ – прозорий; з просвітами, майстерно і тонко зроблений.

АКВАРЕЛЬ – фарби, які легко розчиняються водою, а також твір, виконаний ними.

АКТУАЛІЗАЦІЯ – відтворення в пам'яті учнів засвоєних знань, уявлень, життєвого досвіду.

АНАЛІТИЧНИЙ –

- 1) що містить аналіз, детальний розбір чого-небудь;
- 2) який володіє здатністю аналізувати.

АНАЛОГІЯ –

- 1) метод дослідження явища;
- 2) умовивід, що передбачає виявлення властивостей одного об'єкта на підставі його подібностей до іншого.

АНГОБИ – фарби, якими розписують порцеляну.

АНІМАЛІСТ – художник, різьбяр або скульптор, який у своїх творах зображує тварин

АНІМАЛІСТИЧНИЙ ЖАНР – твори мистецтва, що відтворюють тварин.

АНТРОПОМЕТРІЯ – один із методів біологічного дослідження, що полягає у вимірюванні частин людського тіла.

АПЛІКАЦІЯ – це спосіб створення орнаментів чи художніх зображень шляхом наклеювання чи нашивання різноколірних шматочків тканини, паперу.

АСИМЕТРІЯ – відсутність симетрії, невпорядкованість.

АСПЕКТ – точка зору, з якої сприймається або оцінюється те чи інше явище, предмет, подія.

АХРОМАТИЧНІ КОЛЬОРИ – білий, чорний, всі відтінки сірого. Всі ці тони відрізняються один від одного лише за світлотою.

БАРЕЛЬЄФ – скульптурна прикраса на плоских поверхнях, що виступає над площиною менше ніж на половину своєї товщини.

БАРОКО – стиль в мистецтві кінця 16 ст. – середини 18 ст., для якого характерні підкреслена урочистість, пишна декоративність, динаміка композиції.

БАТАЛІСТ – художник, який малює батальні картини (бої, битви, війни).

БАТАЛЬНИЙ ЖАНР – розділ історичного жанру, де зображено військові події або епізоди з військового життя.

БЕРДО – деталь ткацького верстата для рівномірного розміщування ниток основи і притискування утокових ниток до краю тканини.

БЛІК – елемент світлотіні, найсвітліша пляма на освітленій частині предмета; невеличка ділянка, а іноді просто точка, освітлена найбільше на предметах округлої форми.

БУКВИЦІ – або ініціали – великі літери на початку тексту.

ВАТЕРЛІНІЯ – лінія вздовж борту судна, яка вказує на межу його занурення у воду при нормальному навантаженні.

ВЕРСТКА – підготовча операція в друкарській справі – розташування тексту на сторінках.

ВИДИ ГРАФІКИ – станкова, книжкова, журнально-газетна, плакатна, прикладна.

ВИДИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА – живопис, графіка, скульптура, декоративно ужиткове мистецтво, архітектура.

ВИТИНАНКИ – орнаментовані фігурні прикраси житла, ажурно вирізані ножицями, ножем з білого або кольорового паперу.

ВИШИВКА – один з видів народного декоративного мистецтва. Вишивають кольоровими нитками різноманітними техніками: хрестиком, косою і прямою гладдю, «козликом», стебловим швом тощо.

ВІДРОДЖЕННЯ (епоха) – одна з яскравих сторінок в історії світового мистецтва. Вона охоплює XIV–XVI ст. Розпочалася в Італії, в XV–XVI ст. в країнах, розміщених на північ від Альп. Назву Відродження (або Ренесанс) цей період одержав у зв'язку з відродженням зацікавленості, захоплення античним мистецтвом, звернення до нього як до прекрасного ідеалу, зразка. Представники епохи: Сандро Ботічеллі, Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонарроті.

ВІЗУВАННЯ – ВІЗУВАТИ – наводити оптичний або кутомірний прилад на точку.

ВІНЬЄТКА – прикраса у вигляді невеличкого малюнка на початку або в кінці книжки, в альбомі, тощо.

ВІТРАЖ – сюжетна декоративна чи орнаментальна композиція з кольорового скла чи іншого матеріалу, що пропускає світло.

ВОСКОВІ ТЕХНІКИ – декорування полягають у поетапному нанесенні воску на поверхню яйця з наступним пофарбуванням у відповідні кольори. За методом нанесення воску розрізняють техніки – крапання, розпису шпилькою і розпису трубочкою.

ВУГІЛЛЯ – матеріал для графічних малюнків, продається у вигляді чорних паличок 161 товщиною в олівець. Можна його приготувати і самостійно.

ГАПТУВАННЯ – вишивка золотими, срібними і мідними нитками.

ГАРМОНІЯ – в архітектурі, в музиці, в образотворчому мистецтві, в природі – принцип організації форми, узгодженість, співрозмірність окремих частин, цілісність явищ і процесів.

ГУАШ – непрозора фарба, яка легко розчиняється водою, а також малюнок, виконаний нею.

ГЕНЕРАТОР – машина для перетворення механічної енергії в електричну.

ГЕОМЕТРИЧНИЙ ОРНАМЕНТ – орнамент, який складається з сукупності найпростіших геометричних фігур.

ГОРЕЛЬЄФ – такий рельєф, коли об'ємне зображення що виступає над площиною більше ніж на половину товщини свого об'єму.

ГОРИЗОНТ (небокрай, небосхил), лінія горизонту – термін, що використовується у мистецтві – уявна лінія на рівні очей.

ГОСТРОЗУБЦІ (кусачки) – інструмент, яким відкушують дріт, цвяхи.

ГРАВЮРА – різновид графіки, спосіб розмноження малюнка за допомогою друкарської форми з дерева, різних видів металу, лінолеуму, пластмаси чи каменю. Друковане відтворення малюнка, виконаного різноманітними способами гравіювання на поверхні дерев'яній, металевій, лінолеумі, картоні тощо).

ГРАФІКА – різновид образотворчого мистецтва, основним зображувальним засобом якого є малюнок, виконаний олівцем, пензлем, вугіллям або відтиснутий на папері з спеціально підготовленої форми, дошки, каменю. Зображення подається у вигляді малюнка, нанесеного на будь-яку площину в лінійних формах; виконується олівцем, пером, вугіллям чи фарбою одного кольору; основні засоби вираження – лінія, штрих, пляма.

ГРАФІТНИЙ ОЛІВЕЦЬ – найрозповсюдженіший вид олівця. Він буває твердим – «Т», м'яким – «М», дуже твердим – «2Т», «3Т» і дуже м'яким – «2М», «3М» і середнім – «ТМ». Тверді олівці дають тонку лінію, м'які – товсту, жирну.

ГРЕБІНКА – дерев'яна пластина з тонкими довгими зубцями для розчісування волокон льону, конопель.

ГРЕБІНЬ – ткацьке дерев'яне знаряддя із зубцями, на яке насаджується прядиво для ручного прядіння.

ГРИЗАЙЛЬ – одноколірний або майже одноколірний, «сірий» живопис, ніби напівживопис, напівмалюнок.

ГУАШ – непрозорі фарби, які мають гарні перекриваючі властивості ґрунтового походження.

ДЕКОР – естетичне поняття, то характеризує не тільки поверхню речей і предметів, але і їх соціально-естетичне призначення, система декоративних елементів; прикраса.

ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО – широка галузь мистецтва, яка художньо-естетично формує матеріальне середовище, створене людиною. До нього належать такі види: декоративно-прикладне, монументально-декоративне, оформлювальне, театральноедекораційне та ін.

ДЕКОРАТИВНИЙ – призначений для оздоблення, прикраси.

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО – предметно-духовний світ людини включає в себе численні види художньої практики: плетіння і ткацтво, розпис і вишивка, різьблення і виточування, кераміка, обробка кістки і каменю, вироби з бісеру, мереживо, гобелез, витинанки, лозоплетіння.

ДИДАКТИКА – галузь педагогіки, що вивчає теорію освіти і навчання.

ДИЗАЙН –

1) вид діяльності, пов'язаний з проектуванням предметного світу; художнє конструювання, технічна естетика.

2) художнє конструювання, пов'язане з проектуванням промислових і побутових виробів з врахуванням їх компактності, зручності, естетичних властивостей тощо.

ДИНАМІЧНИЙ – той, що перебуває у постійному русі, в дії; багатий внутрішньою, силою.

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ НАВЧАННЯ – форма навчальної діяльності, організація якої враховує здібності, схильності, інтереси учнів і виявляється на уроці в різному змісті, тривалості завдань для учнів відповідно до рівня їх розвитку і готовності до навчання.

ДОДАТКОВІ КОЛЬОРИ – контрастні, протилежні один одному. Один з додаткових кольорів завжди теплий, інший – холодний. Якщо два протилежні кольори розмістити поряд, то вони здаються яскравішими. Так, червоний колір стає яскравішим поряд із зеленим, білий буде виглядати білосніжним поряд з чорним.

ДРЯПАНКИ (скрябанки, різьбянки) – яйця (писанки), прикрашені технікою дряпання – нанесенням витонченого візерунку гостроконечним писаком на поверхню яйця, пофарбовану в один колір.

ЕКОЛОГ – науковець, який працює в галузі науки про взаємовідношення між суспільством і довкіллям.

ЕМБЛЕМА (оздоба) – семантичний засіб композиції, що іноді замінює символ. Основа емблеми – вираження цілого за його характерним елементом, але в той же час дуже простим і виразним.

ЕНКАУСТИКА – особлива техніка живопису восковими фарбами по дереву. В такій техніці виконані так звані «фаюмські портрети», знайдені в Єгипетських похованнях I—III ст. нашої ери.

ЕРГОНОМІКА – наука, яка вивчає трудові процеси з метою створення оптимальних умов праці для підвищення її ефективності й збереження сил, здоров'я, працездатності людини.

ЕСКІЗ – попередній начерк малюнка; картини або її частина, малюнок, за яким створюють твір мистецтва, виріб.

ЕСТАМП – відбиток на папері, зображення, зроблене художником-графіком; відбитки, виконані друкованим способом. Твори виконані

гравером з однієї основи можна віддрукувати багато відбитків (естампів) і всі вони вважаються оригіналами.

ЕСТЕТИЧНИЙ – пов'язаний із створенням, відтворенням і сприйняттям прекрасного в мистецтві та житті.

ЕТЮД – твір образотворчого мистецтва допоміжного характеру, виконаний з натури з метою її вивчення у процесі роботи над картиною.

ЖАНР – вид творів у галузі будь-якого мистецтва, який характеризується певними сюжетними та стилістичними ознаками.

ЖАНРИСТ – художник, що створює картини на побутові теми.

ЖИВОПИС – різновид образотворчого мистецтва, художнє відображення видимого світу фарбами на будь-якій поверхні.

ЖИВОПИСЕЦЬ – той, хто займається живописом; художник, маляр.

ЖЛУКТО (зольник, зольниця) – велика дерев'яна посудина, в якій вимочували у золі (воді з попелом) білизну, полотно.

ЖОРНА – саморобне сільськогосподарське знаряддя для ручного помолу зерна на борошно; робоча частина млина, де безпосередньо перемелюється зерно.

ЖУПАН – старовинний верхній чоловічий одяг, оздоблений хутром та позументами, що був поширений серед заможного козацтва та польської шляхти.

ЗАГЛИБЛЕНА ГРАВЮРА – коли сам малюнок прорізується різцем, а тло залишається випуклим.

ЗАКОНИ ПЕРСПЕКТИВИ визначені вперше Філіппо Брунелескі, доповнені пізніше іншими художниками. Головний закон: чим більше віддалений від нас предмет, тим він здається меншим. Другий закон перспективи: горизонтальні паралельні лінії, віддаляючись від нас під яким-небудь кутом, поступово зближуються і сходяться вдалині в одній точці. Ця точка називається точкою сходження.

ЗАМКНУТИЙ ОРНАМЕНТ, як правило, розміщений в конкретній формі; квадраті, прямокутнику, трикутнику, колі.

ЗАПАСКА – старовинний жіночий одяг з двох шматків тканини, які скріплювалися зав'язками навколо стану.

ЗАРИСОВКА – малюнок з натури; начерк, ескіз.

ЗАСТАВКИ – ілюстрації на початку розділу, у верхній частині сторінки.

ЗІВ – розхил ниток основи у ткацькому верстаті, утворений для пропускання човника.

ІКЕБАНА –

1) мистецтво складання букетів із живих або засушених рослин, що культивується в Японії;

2) букет складений за правилами такого мистецтва.

ІКОНОПИС – вид живопису, присвячений релігійним сюжетам і темам; галузь релігійного живопису; написання ікон.

ІЛЮСТРАЦІЯ – малюнок, який розкриває і поглиблює зміст тексту.

ІМІТАЦІЯ – відтворення чого-небудь; виріб, який є підробкою чого-небудь.

ІМПРЕСІОНІЗМ – напрямок у мистецтві останньої третини ХІХ – поч. ХХ ст., представники якого прагнули правдиво передати моменти життя, реальний світ. Представники цього напряму Е. Мане, О. Ренуар, Е. Дега.

ІНКРУСТАЦІЯ – техніка орнаментального оздоблення виробів шматочками твердих матеріалів (дерева, металу, рогу, слонової кістки, перламутру).

ІНТЕР'ЄР в живопису і графіці – зображення різноманітних внутрішніх приміщень.

КАОЛІН – біла глина, яка використовується для виготовлення фарфорового і фаянсового посуду, а також у паперовому виробництві.

КАРБУВАННЯ – нанесення рельєфу па листову заготовку металу.

КАРИКАТУРА – малюнки, на яких художники, зображаючи будь-який персонаж чи явище, спеціально підкреслюють і комічно перебільшують їх негативні риси.

КАЧАЛКА – гладко відшліфований дерев'яний валок для розкачування білизни, тіста, вигладжування одягу.

КАШПО – підвісна декоративна ваза для вазона з квітами.

КІЛЬ – вертикальна площина хвостової частини літака, планера з прикріпленими до неї кермами повороту.

КОЛАЖ – твір образотворчого мистецтва, виконаний способом наклеювання різних за кольором та фактурою матеріалів на єдину основу.

КОЛОРИТ – певна згармонованість кольорів у картині, що служить способом правдивого та виразного відтворення дійсності.

КОМПАКТНИЙ – без проміжків, щільний.

КОМПОЗИЦІЯ – побудова художнього твору, співвідношення окремих частин і елементів.

КОНСТРУЮВАННЯ – процес створення форми, конструкції об'єкта чи окремих його частин.

КОРДА – тонка дротина, за допомогою якої утримується авіа модель, що здійснює політ по колу.

КОЦЮБА – хатнє знаряддя для вигрібання з печі жару, попелу.

КРАЙКА – жіночий пояс, витканий із грубої кольорової пряжі.

КРОНШТЕЙН – горизонтальна підпора для деталі, механізму, пристрою, прикріплена до вертикальної площини.

КРУГЛОГУБЦІ – інструмент з круглими кінцями (губками) для згинання з дроту круглих і заокруглених форм.

ЛІТОГРАФІЯ – спосіб плоского друку, при якому для виготовлення форми використовують літографський камінь із нанесеним на ньому малюнком. Відбиток, отриманий у такий спосіб називають літографією.

ЛЕЄР – міцна нитка чи рибальська жилка, які використовують для утримання і керування польотом повітряного змія.

ЛЕЩАТА – слюсарний прилад, яким затискують оброблюваний предмет.

ЛІНОГРАВЮРА – гравюра на лінолеумі.

ЛІПЛЕННЯ – виготовлення скульптур з м'якого, пластичного матеріалу: глини, пластиліну, солоного тіста, воску.

ЛУНАРІЯ – однорічна квіткова рослина з родини хрестоцвітів.

МАГІЧНИЙ – чудодійний, який має надзвичайну силу і вплив над людьми.

МАКЕТ КНИЖКИ – початковий варіант книжки, в якому художник вирішує розміщення малюнків, тексту, заставок, заголовків.

МАЛІ СКУЛЬПТУРНІ ФОРМИ – статуетки з різних матеріалів.

МАЛЮНОК (рисунок) – основа будь-якого твору образотворчого мистецтва.

МАНУФАКТУРА – форма промислового виробництва, що передувала великій машинній індустрії й ґрунтувалася на поділі праці та ремісничій техніці.

МАРИНА – картина, що зображує морський краєвид.

МАРИНІСТ – художник, що малює марини.

МАХОЛІТ – фантастичний літальний апарат, який приводиться в дію розмахом крил як у птахів.

МЕРЕЖИВО – один з видів народного декоративного мистецтва; сітчаста тканина з узорами, якою оздоблюють одяг, предмети домашнього вжитку.

МЕРЕЖИВО – сітчаста тканина з узорами, якою оздоблюють одяг, білизну та інші предмети домашнього вжитку; плетиво.

МЕТОДОЛОГІЯ – вчення про науковий метод пізнання й перетворення світу, його філософська теоретична основа.

МЕХАНІКА – наука про механічний рух тіл та про взаємодію, що виникає при цьому між тілами.

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО – наука про мистецтво.

МІНІАТЮРА – невеличка картина або портрет витонченої роботи; у мініатюрі – у зменшених розмірах.

МОДЕЛЬ – предмет, відтворений у зменшеному, іноді у збільшеному або натуральному вигляді. Те, що може бути натурою для художнього зображення, відтворення.

МОЗАЇКА – так древні називали картини, присвячені музам. Щоб ці картини були вічними, їх писали не фарбою, а набирали зі шматочків каменю, а пізніше – зі шматочків спеціально звареного кольорового непрозорого скла смальти.

МОЛЬБЕРТ (станок) – щит на дерев'яних підставках (ніжках), на якому кріпиться папір для малювання, славляться картини.

МОНОТИПІЯ – своєрідний вид напівживопису – напівгравюри. Виконується один-єдиний відбиток.

МОНУМЕНТАЛЬНА СКУЛЬПТУРА – призначена прикрашати площі, майдани, великі громадські споруди. Як правило монументальна скульптура перевищує натуральну величину об'єкту в два-три рази.

МОТОВИЛО (мотальниця) – ткацьке дерев'яне приладдя для змотування пряжі.

МУФЕЛЬНА ПІЧ – піч, у якій випалюють вироби з глини.

НАВИЧКА – усталений спосіб використання дій, сформований у результаті багаторазових повторень.

НАДФІЛЬ – малий напилок з дрібною насічкою для точних робіт. Оберіг – захист від негативних дій, впливів.

НАПІВТІНЬ —елемент світлотіні, місце переходу від світла до тіні.

НАТУРА – об’єкт зображення. Малювання з натури – таке малювання, коли об’єкт зображення протягом усієї роботи знаходиться перед тим, хто малює.

НАТЮРМОРТ («мертва природа») – жанр мистецтва, картина, на якій зображаються предмети, фрукти, квіти, плоди, дичина, риба.

НАЧЕРКИ – невеликого розміру малюнки з натури, виконані швидко олівцем, пером, чорною тушшю чи акварельною фарбою одного кольору. Головне в начерку – схопити форму того чи іншого предмета, вловити рух людини, тварини, птаха. У начерку не потрібні деталі, а лише найголовніше і найхарактерніше з побаченого.

ОБ’ЄМНІ ЗОБРАЖЕННЯ – на якому відтворено глибину простору.

ОБРЯД – сукупність установлених звичаєм дій, пов’язаних з побутовими традиціями або з виконанням релігійних установ.

ОПЕРАЦІЯ (виробнича) – окрема технологічна однорідна частина виробничого процесу, виконувана на одному робочому місці.

ОПТИМАЛЬНИЙ – найкращий з можливих варіантів, найбільш відповідний даному завданню, умовам.

ОРИГАМІ – мистецтво створення з паперу згинанням і складанням різноманітних виробів (культивується в Японії).

ОРНАМЕНТ – оздоблювальний візерунок, побудований на ритмічному чергуванні геометричних елементів або стилізованих рослинних чи тваринних мотивів. В основі орнаменту лежать два композиційні принципи – ритм і симетрія.

ОРНАМЕНТАЛЬНІ СТРИЧКИ – різновид орнаментів, побудованих у смужці.

ОСНОВНІ КОЛЬОРИ – жовтий, червоний і синій, їх не можна утворювати з інших кольорів.

ОФОРТ – гравюра на металі; друкарський відбиток з такої гравюри; спосіб поглибленого гравірування на металі за допомогою кислоти.

ОЧПОК – старовинний головний убір заміжньої жінки у формі шапочки з шовкових або парчових тканин, часто з поздовжнім розрізом з тильного боку і шнурками.

ПАЛІТРА – невеличка дерев'яна дошка, картон, папір, скло на якому художник розміщує різні фарби, змішує їх під час роботи.

ПАМ'ЯТНИК – статуя або бюст на п'єдесталі.

ПАННО – картина, барельєф декоративного -характеру, що кріпиться до стіни; частина стіни або стелі, обрамлена орнаментом чи ліпленням і заповнена живописним зображенням або скульптурним рельєфом.

ПАСТЕЛЬ – кольорові крейди, спресовані у вигляді паличок.

ПЕЙЗАЖ – загальний вигляд місцевості; краєвид природи; картина або малюнок з зображенням краєвиду; жанр образотворчого мистецтва, що відображає картини природи. Пейзажі бувають різні: міські, сільські, гірські, морські (марина), архітектурні та і ін.

ПЕРЕВЕСЛО – скручені стебла колоскових культур для перев'язування снопів.

ПЕРЕДАЧА (технічна) – механізм, що передає рух від однієї частини машини, пристрою до іншої.

ПЕРСПЕКТИВА – спосіб зображення на площині або па кривій поверхні об'ємних предметів такими, якими ми їх бачимо з певної точки спостереження. Відтворення на малюнку уявної зміни розміру, форми об'ємних предметів; об'ємність зображення.

ПИСАНКАРСТВО – декоративний розпис курячих яєць – вид декоративно-прикладного мистецтва.

ПЛАНЕТОХІД – космічний апарат, призначений для дослідження поверхні планет

ПЛАХТА – старовинний жіночий одяг переважно з вовняної тканини, яку обв'язували крайкою навколо стану, утворюючи сгереді невеликий розріз, що покривався передником.

ПЛЕНЕР – живопис на відкритому повітрі, що відтворює кольорове багатство природи, сонячне освітлення й повітряне середовище.

ПЛОСКОГУБЦІ – інструмент з плоскими кінцями (губками) для згинання дроту, жерсті під кутом.

ПЛЯМИ – частина поверхні, що виділяється своїм забарвленням, кольором, освітленням.

ПО МОКРОМУ – один з прийомів роботи аквареллю: лист паперу попередньо злегка змочується водою, фарба наноситься на вологий напір.

ПО СУХОМУ – один з прийомів роботи аквареллю: фарба накладається кілька разів на одне й те ж місце, поки не буде досягнуто потрібного тону, причому кожен шар повинен добре просохнути, перш ніж накладати інший.

ПОБУТОПИСЕЦЬ – художник – автор побутових творів живопису.

ПОВІТРЯНА ПЕРСПЕКТИВА (явище повітряної перспективи) товщина повітря, через яку ми дивимося вдалину, зм'якшує контури і колір предметів і надає їм голубувато-сірого чи синього відтінку від освітлення.

ПОКУТЬ – місце під іконами в кутку хати зі сходу сонця, яке вважається найсвятішим обрядовим місцем.

ПОРТРЕТ – жанр мистецтва, коли зображується людина. Портрет поділяються на групові, однофігурні, двофігурні, поясні, поколінні, погрудні (погрудний портрет у скульптурі називається бюстом). Є портрети психологічні, парадні, домашні.

ПОРТРЕТИСТ – художник, що малює переважно портрети; фахівець з портретного живопису.

ПОРЦЕЛЯНА (ФАРФОР) – найдосконаліший вид кераміки, вироби, виготовлені із суміші високоякісних білих сортів глини.

ПРЕС – пристосування для ущільнення чогось за допомогою тиснення. Прийом (виробничий) – уставлений спосіб виконання або виготовлення чого-небудь.

ПРОПЕДЕВТИКА – підготовчий вступний курс, викладений у стислій і доступній формі.

ПРОПЕЛЕР – пристрій, який складається з кількох зігнутих лопатей і приводить у рух двигун літака, катера тощо.

ПРОПОРЦІЇ – розмірне співвідношення частин твору, предмета, виробу; один з основних засобів композиції; його основна пропорція – це співвідношення ширини предмета до його висоти.

РАКЕТА – спеціальний літальний апарат, у якому під час згоряння пального в двигунах утворюються гази, які вилітають з великою швидкістю, утворюючи реактивну тягу.

РАКУРС – перспективне скорочення форми різних предметів, фігур, архітектурних форм, що призводять до зміни їх звичних обрисів.

РАЦІОНАЛІЗАТОР – фахівець, який займається удосконаленням виробництва, виробничих процесів, знаходячи найдоцільніші, найоптимальніші варіанти.

РЕЛЬЄФ – вид скульптури, коли скульптурні зображення лише з одного боку випуклі, зображення виступає над площиною.

РЕЛЬЄФНИЙ – чітко окреслений, яскраво виражений, виразний; який виступає над поверхнею; опуклий.

РЕМЕСЛО – дрібне ручне виготовлення виробів при відсутності внутрівиробничого поділу праці.

РЕМЕСЛО

1) дрібне виробництво готових виробів, що базується на ручній техніці при відсутності виробничого поділу праці;

2) певна професія, фах. Ремізна – робочий орган ткацького верстата, який здійснює підняття та опускання ниток основи.

РЕПРОДУКЦІЯ – зображення, одержане за допомогою фотомеханічних друкарських процесів відтворення картин, їх точне повторення в невеликій кількості примірників.

РЕФЛЕКС – відбите, світло від сусідніх предметів (у натюрморті).

РИТМ – повторення, чергування одних і тих же елементів певної форми та інтервалів між ними; композиційних елементів твору.

РОЗЕТИ – орнаменти, вписані в форму кола.

РОЗПИС – спосіб прикрашання виробів із кераміки ангобами, глиною іншого кольору.

САНГІНА – м'який червоний або червоно-брунатний олівець без оправы, який використовується у живопису. Малюнок, виконаний таким олівцем.

СВІТЛО – один з елементів світлотіні; найбільш освітлена частина предмета. Світло в природі падає на предмет нерівномірно: якщо одна частина освітлена, то інша залишається в тіні.

СВІЛОТА (СВІТЛІСТЬ) – це ознака, що характеризує колір як світлий чи темний.

СВІЛОТІНЬ – поєднання світлих і темних тонів, світла і тіні. Завдяки світлотіні можна зобразити на площині круглі предмети, передати об'ємність. Світло і тінь ніби «ліплять форму».

СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК – складова частина розумового й фізичного виховання дитини, спрямована на розвиток її відчуттів і сприймань (слухових, тактильних, зорових, нюхових).

СИЛУЕТ – це узагальнене, однотонне зображення людини, тварини, рослини або предмету, що нагадує їхню тінь.

СИМВОЛ – умовне позначення якогось предмета, явища; зображення елемента, знака або предмета об'ємно-просторової форми виступає замість певних конкретних чи абстрактних понять, використовується для збереження і передачі інформації, естетичних цінностей.

СИМЕТРІЯ – розмірне, пропорційне розміщення частин якогось цілого щодо центру, середини; така композиційна побудова, при якій права і ліва сторони малюнка врівноважені; композиційний прийом: чіткий порядок у

розташуванні окремих елементів, частин твору мистецтва. Відомі такі типи симетрії: дзеркальний, перенесення, циклічно-обертовий.

СІТЧАСТІ ОРНАМЕНТИ – такі, що заповнюють поверхню суцільним візерунком. Композиція такого орнаменту будується за допомогою сітки.

СКЛАДНІ КОЛЬОРИ – ті, які можна утворити шляхом змішування інших кольорів. Складними є зелений (змішування жовтого і синього), фіолетовий (з червоного і синього), оранжевий (з червоного і жовтого).

СКУЛЬПТУРА – вид образотворчого мистецтва, характерною особливістю якого є форма, об'єм.

СКУЛЬПТУРНА ГРУПА – багатофігурна композиція в скульптурі.

СНІВНИЦЯ – ткацьке знаряддя із двох брусків з кілочками, прикріплених до стіни, на які намотували (снували) пряжу основи для ткання.

СОНЯЧНА БАТАРЕЯ – система елементів панельного типу, яка акумулює електричну енергію від сонячного світла.

СОПЛО – зовнішня частина реактивного двигуна в літаку, ракеті. Соха – старовинне сільськогосподарське знаряддя, яким селяни орали землю.

СПЕКТР – утворення розміщенням хроматичних кольорів у певному порядку за кольоровими тонами.

СТАБІЛІЗАТОР – зовнішня частина літака, планера, ракети, яка врівноважує їх політ та слугує для керування польотом.

СТАНІОЛЬ – дуже тонкі листи чи стрічки зі сплавів кольорових металів, які використовують для пакування продуктів харчування.

СТАНКОВА ГРАФІКА – малюнки, що мають самостійне значення, коли художник сам обирає тему, матеріал і способи виконання; у книжковій графіці художник не може діяти цілком самостійно, тому що графічний образ повинен відповідати образу, створеному письменником.

СТАНКОВА СКУЛЬПТУРА – виконується на станку, і призначена для виставочних залів, музеїв.

СТАТИКА – стан спокою, рівноваги, відсутність руху.

СТАТУЯ – скульптурне зображення людини на весь зріст.

СТИЛІЗАЦІЯ – надання творів мистецтва характерних рис якогонебудь стилю, особливостей чиєїсь творчої манери. Твір мистецтва, який за формою є наслідуванням певного стилю. Стилiзація природних форм – це переробка живої форми у спрощену чи ускладнену залежно від призначення орнаменту.

СТИЛЬ художній – сукупність усіх засобів художньої виразності, всіх творчих прийомів, котрі в цілому створюють певну образну систему. Це та своєрідність, за якою можна відразу визначити відмінність одного явища в мистецтві від інших.

СТОРІНКОВА ІЛЮСТРАЦІЯ – така, що займає цілу сторінку.

СТРОПА – одна з кількох міцних вірвовок на парашуті для утримання людини, вантажу.

СТРУБЦІНА – столярний пристрій для закріплення деталей під час їх обробки. Сутаж – тонкий плетений шнур.

СУПЕРОБКЛАДИНКА – паперова обкладинка, яка накладається поверх палітурки книжки.

СХЕМАТИЧНИЙ – поданий в основних, загальних рисах, без деталізації, подробиць; зображення у спрощено-узагальненому вигляді.

СЮЖЕТ – тема, об'єкт зображення в живописному творі.

СЮЖЕТНА КАРТИНА – жанр мистецтва. На сюжетній картині змальовується якась подія (історична, батальна) чи побутова сценка.

ТАКТИЛЬНИЙ – дотиковий, сприймання дотиком, відчуття дотику.

ТАСЬМА (облямівка) – вузька стрічка з кольорової тканини, яка використовується для оздоблення швейних виробів.

ТВОРЧІСТЬ – діяльність людини, спрямована на створення нових матеріальних і духовних цінностей; передбачає наявність певних особистісних і процесуальних характеристик: здібностей, мотивів, умінь, уяви, фантазії тощо.

ТЕКСТУРА – природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, що, утворений різноманітними шарами матеріалу.

ТЕМПЕРА – одна з технік живопису, а також різновид фарби, виготовленої на яєчному жовткові або на суміші клейового розчину з олією тощо. Картина, малюнок, виконані такими фарбами.

ТЕПЛІ КОЛЬОРИ – нагадують колір сонця, вогню; жовтий, червоний, оранжевий. Крім цього, всі кольори, за винятком основних, можуть мати теплий відтінок.

ТЕРАКОТА – вироби із гончарної кольорової глини без жодних домішок. Температура випалювання біля 900 градусів.

ТЕРНИЦЯ – ткацьке дерев'яне знаряддя для подрібнення стебел льону, конопель.

ТЕСТИ – короткі стандартизовані завдання, за якими перевіряють результати в різних видах діяльності.

ТЕХНІКА – спосіб створення художнього зображення в живопису, скульптурі, вишиванні тощо.

ТЕХНІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ – процес повного або часткового відтворення технічного об'єкта чи зразка в зменшеному, збільшеному або спрощеному вигляді.

ТЕХНОЛОГІЯ –

1) сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь; навчальний предмет, що викладає ці знання, відомості;

2) сукупність способів обробки чи переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних виробничих операцій тощо.

ТИТУЛ – заголовна сторінка книжки.

ТІНЬ – елемент світлотіні, найбільш затемнена частина предмета.

ТКАЦТВО – виготовлення різноманітних килимових тканин, виробів, що поєднують в собі різні техніки виконання і багатства художніх форм.

ТЛО (фон) –

1) основний колір, на якому зроблено або робиться малюнок, візерунок тощо; загальна основа виробу.

2) те, що оточує предмет зображення. Тло створює можливості для увиразнення малюнка. Тло допомагає одержати великий ефект від створення певного колориту: на темному тлі добре виділяються світлі кольори, яскраво освітлені частини предметів.

3) другий план малюнка, на якому чітко виділяються основні зображення.

ТОРОЧКА (бахрома) – суцільний ряд ниток, шнурків, що вільно звисають на краю виробу з тканини, шкіри:

ТОЧКА ЗОРУ (точка спостереження) – відношення між напрямом погляду та положенням предмета.

ТОЧКА СХОДЖЕННЯ – місце на лінії горизонту, де сходяться при побудові малюнка всі прямі лінії, що віддаляються.

ТРІПАЧКА (тіпачка) – мечоподібне дерев'яне знаряддя для очищення волокон льону, конопель від костриці (уламків стебел).

УЗГОДЖЕННЯ КОЛЬОРІВ – коли знайдено правильні співвідношення кольорів,

УМІННЯ – засвоєний суб'єктом спосіб виконання практичних і теоретичних дій на основі знань і життєвого досвіду.

УТИЛІЗУВАТИ – використати будь-які відходи для переробки, знайти їм застосування.

ФАБУЛА – канва, схема розвитку життєвих подій, подана в художньому творі в послідовному порядку.

ФАКТУРА – характер поверхні мистецького твору, його обробка, спосіб формування поверхні твору мистецтва; один із засобів художньої виразності.

ФАЛЬЦЛІНІЙКА – лінійка з бортиком для різання картону ножем.

ФАС – вигляд спереду.

ФАЯНС – поливані вироби переважно з білої, очищеної глини.

ФІЛЬЄРА – пристрій у прядильній машині, який має вигляд ковпачка або диска з дрібними отворами для одержання штучних волокон.

ФОРЗАЦИ – аркуші, які з'єднують оправу з блоком сторінок книжки.

ФРЕСКА – розпис водяними фарбами по сирій штукатурці.

ФЮЗЕЛЯЖ – корпус літаків, планерів, гелікоптерів; основна частина авіамоделей, до якої кріпляться всі інші деталі.

ХОЛОДНІ КОЛЬОРИ нагадують колір голубого неба, льоду, води і її відтінки. Крім того, всі кольори, за винятком основних, можуть мати холодний відтінок.

ХРОМАТИЧНІ КОЛЬОРИ – мають кольоровий тон, відрізняються один від іншого за кольоровим тоном і за світлістю

ХУДОЖНЯ ОБРОБКА ДЕРЕВА – найдавніший вид декоративно-прикладного мистецтва; галузі художнього деревообробництва: токарство, столярство, декоративне різьблення. Ч

ЧЕКАНКА – виготовлення металевих виробів шляхом вибивання на їхній поверхні якогонебудь зображення.

ШМУЦТИТУЛИ – сторінки, паперовий аркуш на початку книжки (перед титулом) або перед її частинами чи розділами, на якому розташовують заголовки, ілюстрацію.

ШРИФТ – графічна форма літер при написанні, характер малюнка написаних літер.

ШРИФТИСТ (ШРИФТОВИК) – художник-графік, який створює шрифтові заголовки, написи.

ШТРИХОВКА (ШТРИХУВАННЯ) – покриті штрихами місця на малюнку, плані, карті. Штрихувати – наносити штрихи на що-небудь, покривати штрихами. Штриховка може бути суцільною; коли лінії зливаються одна з одною, або з проміжками, на відстані, залежно від завдань зображення.

ЮРОК (цурка) – заокруглена з одного боку паличка для скручування перевесел під час зв'язування снопів.

ЯВОРІВСЬКІ ІГРАШКИ – оригінальні столярні іграшки узагальненої силуетної форми, динамічної конструкції, які здавна виготовляються майстрами м. Яворів.

ЯСКРАВІСТЬ – фарби залежно від освітлення мають різний ступінь яскравості. В освітлених місцях фарби світліші, в тіні – темніші.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід. Семестрові екзамени складаються під час екзаменаційних сесій.

Екзамен приймається лекторами, які викладали курс.

1. Мета, завдання та предмет курсу.
2. Роль принципів дидактики у навчально-виховному процесі з мистецької та технологічної галузі у початковій школі.
3. Педагогічні умови навчання образотворчого мистецтва у початкових класах.
4. Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія», їх сутність, особливості проявів у мистецькій освіті.
5. Умови запровадження інноваційного навчання у вищій школі. Інноваційні технології у вирішенні завдань підготовки фахівця музично-мистецької сфери: викладача, дослідника, їх диференціація на освітні, педагогічні та навчальні.
6. Інноваційні технології мистецької освіти, їх різновиди, взаємозв'язок.
7. Освітні мистецькі технології та технологічна освіта у контексті гармонізації європейських освітніх систем.
8. Освітня галузь «Технології» та «Мистецтво» в системі початкового навчання.
9. Організаційно-методичні підходи до уроків мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі за новою програмою.

10. Інноваційні методи, засоби та форми вивчення технологічної та мистецької освітніх галузей у змісті професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи.

11. Технології проблемного навчання в умовах модернізації вищої мистецької та технологічної освіти.

12. Технологія ігрового моделювання на уроках мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.

13. Технологія оцінювання результатів технологічної та мистецької освіти.

14. Предметно-інтегративний підхід до технологічної та мистецької освіти. Художньо-педагогічні технології на уроках мистецтва в сучасній початковій школі.

15. Особливості контенту професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи – фахівця мистецької сфери, викладача, дослідника крізь призму освітніх технологій закладів вищої мистецької освіти.

16. Ознайомлення та особливості вивчення традиційних та інноваційних художніх технік в сучасній початковій школі.

17. Сутність поняття техніка в образотворчої діяльності

18. Традиційні техніки малювання як засіб навчання образотворчого мистецтва в сучасній початковій школі.

19. Класифікація традиційних художніх технік образотворчого мистецтва.

20. Особливості використання нетрадиційних технік малювання на уроках образотворчого мистецтва за новою програмою.

21. Класифікація нетрадиційних матеріалів для організації та проведення занять з образотворчого мистецтва та трудового навчання.

22. Методика вивчення елементів нетрадиційних технік ручної праці та малювання в 1-2 класах сучасної початкової школи.

23. Інноваційні техніки ручної обробки матеріалів на уроках трудового навчання в 1–2 класі.

24. Формування в учнів 3–4 класів умінь працювати з нетрадиційними техніками на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання.

25. Методичне забезпечення навчального процесу відповідно до профілю підготовки фахівця.

26. Розробка Програм і Силабусів навчальних дисциплін у контексті новітніх досягнень мистецтва, технологій та фахової педагогіки.

27. Принципи і педагогічні умови опанування фаховими дисциплінами в контексті навчального плану підготовки фахівця.

28. Вибір оптимальних форм, методів, засобів проведення занять і контролю успішності навчання в залежності від специфіки мистецької та технологічної дисципліни.

29. Методологічна основа мистецької освіти.

30. Сучасні проблеми розвитку мистецької освіти.

31. Класифікація нетрадиційних матеріалів для організації та проведення занять з образотворчого мистецтва та трудового навчання.

32. Способи застосування ІКТ на уроках мистецтва.

33. Цифрові сервіси під час викладання мистецької освітньої галузі.

34. Шляхи підвищення ефективності уроків трудового навчання в контексті Державного стандарту початкової загальної освіти.

35. Використання ІКТ в освітній галузі «Технології».

36. Методичні рекомендації з використання нетрадиційних технік малювання на заняттях з образотворчої діяльності.

37. Урок мистецтва з використанням нетрадиційних технік малювання.

38. Вивчення декоративно-прикладного мистецтва України з учнями початкової школи.

39. Особливості навчання декоративно-оформлювальної діяльності учнів молодшої школи.

40. Зміст уроків у початковій школі з використанням декоративно-прикладного мистецтва України.

41. Методика проведення виконання декоративно-оформлювальних робіт з декоративно-прикладного мистецтва в початковій школі.

42. Проектна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу.

43. Метод проектів як засіб активізації творчого розвитку школярів на уроках образотворчого мистецтва.

44. Особливості організації проектної діяльності на уроках мистецтва.

45. Побудова уроку мистецтва з використанням проектів.

46. Проектна діяльність та вимоги до вчителя на уроках трудового навчання.

47. Типи проектів.

48. Основні етапи проектно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання.

49. Оцінювання проектно-технологічної діяльності.

50. Фасилітована дискусія на уроках мистецтва.

51.. Характеристика окремих інтерактивних вправ та шляхи їх впровадження у навчальний процес початкової школи (уроки трудового навчання).

52. Діяльність учнів-консультантів на уроках трудового навчання.

53. Музично-дидактичні ігри на уроках мистецтва.

54. Особливості використання дидактичних ігор образотворчого змісту на уроках мистецтва.

55. Структура дидактичної гри. Методика організації і проведення дидактичних ігор на уроках трудового навчання.

56. Основні блоки дидактичних ігор з трудового навчання.

57. Приклади дидактичних ігор з трудового навчання.

58. Дитяча художня школа як один з факторів формування світосприйняття у дітей. Структура дитячої художньої школи та особливості навчального процесу.

59. ТЗН та сучасні технології навчання мистецької та технологічної галузі.

60. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності на уроках мистецької та технологічної галузі.

61. Формування навички емоційно-естетичної оцінки колориту художніх творів на уроках – бесідах про мистецтво.

62. Усвідомлення молодшими школярами ролі кольорових сполучень у декоративних роботах.

63. Навчально-творчі завдання з ліплення у початкових класах.

64. Методика виконання ескізу сюжетної композиції на теми дитячих казок.

65. Поняття про форму предметів, конструкцію, пропорції. Методика їх передачі в дитячих малюнках.

66. Формування поняття про композицію та основні її закономірності і засоби.

67. Ознайомлення молодших школярів з мистецтвом оформлення книги. 30. Стилізація образів казкових персонажів – тварин і людей на уроках ілюстрування.

68. Методика виконання ескізу сюжетної композиції на теми дитячих казок.

69. Поняття про форму предметів, конструкцію, пропорції. Методика їх передачі в дитячих малюнках.

70. Формування поняття про колір та його властивості у молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.

71. Формування практичних навичок роботи з різними художніми матеріалами під час виконання вправ на розвиток відчуття кольору молодших школярів.

72. Методика кольорового вирішення предметів умовно-плоскої та об'ємної форми у початкових класах. Формування навички емоційно-

естетичної оцінки колориту художніх творів на уроках – бесідах про мистецтво.

73. Усвідомлення молодшими школярами ролі кольорових сполучень у декоративних роботах.

74. Поняття про скульптуру і ліплення. Матеріали ліплення, приладдя для роботи.

75. Навчально-творчі завдання з ліплення у початкових класах.

76. Методика аналізу художніх творів різних жанрів на уроці образотворчого мистецтва в початкових класах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2014. 64 с.
2. БровченкоА, Копитіна Н. Трудове навчання 1 клас Альбом-посібник Майстер Саморобко НУШ (до підручника «Я досліджую світ», Гільберг Т.) 64 с.
3. Веремійчик І. М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2015. 276 с.
4. Водополова Н.А. Декупаж: від азів до досконалості. М., 2013. 112 с.
5. Возняк І.І., Гордієнко Т.В. Використання методу проєктів у підготовці майбутніх учителів початкової школи під час вивчення курсу «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі» Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / За заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. № 3 с.77-87
6. Гаргін В.В., Коберник О.М. Історія розвитку методики трудового навчання в Україні: монографія. Умань: ПП Жовтий, 2012. 166 с.
7. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників / Тетяна Гільберг [та ін.]. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
8. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво: навч.-метод. посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ: ЯРИНА, 2016. 196 с.
9. Гордієнко Т.В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до трудового навчання молодших школярів в умовах інклюзії. Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. № 2. с.47-53.

10. Гордієнко Т.В., Русинко М.І. Організація предметно-перетворювальної діяльності молодших школярів на уроці "Дизайн і технології" The III International Scientific and Practical Conference «Latest directions of modern science», January 23-25, Vancouver, Canada., 2023. с.184-188.

11. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома The LEGO Foundation, 2018. 44с.

12. Грицюк О. І. Інтерактивні технології навчання молодших школярів. *Початкове навчання та виховання*. 2011. № 8. С. 2-17.

13. Данько І.С., Шевчук М.О. Педагогічні умови формування естетичних почуттів учнів молодшого шкільного віку у трудовому навчанні. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи*. Матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є.І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2019. 262 с. (С. 63-65).

14. Державний стандарт початкової загальної освіти від 21 лютого 2018 року № 87 URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>. (дата звернення: 1.02.23)

15. Державні стандарти базової і повної середньої освіти / Освітня галузь – Технології. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2013. №4. С.1-6.

16. Жлудько В. М. Ігродизайн : метод. посіб. для майбут. учителів почат. кл. Чернігів : ЧНПУ, 2014.

17. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом : Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» / Віра Жлудько. Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.

18. Кардашов В.М. Теорія та методика викладання образотворчого мистецтва: навч. пос. К.: Вид. Дім «Слово», 2007. 296 с.

19. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків : Вид-во «Ранок», 2014. 79 с.

20. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. К.: Вища школа, 2002. 190 с.

21. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник. К.: Знання – Прес, 2006. 228 с.
22. Кліщ. О.М. НУШ Технології 1 клас. Альбом-посібник. 48 с.
23. Котелянець Н. В. Реалізація міжпредметних зв'язків у змісті трудового навчання. *Учитель початкової школи*. 2016. №11. С. 20–24.
24. Котелянець Н.В., Котелянець Ю.С. Художня праця та основи дизайну: навчальний посібник. Харків, 2019. 128 с.
25. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. Львів: Новий Світ2000, 2020. 292 с.
26. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.
27. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2014. 216 с.
28. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.
29. Назаренко А.А. НУШ Дизайн і технології «Я досліджую світ» 1 клас. Умілі ручки. До підручників Савченко О.Я., Шиян Р.Б. Альбом. 80 с.
30. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів : ЧІПО, 2013. С. 84-88.
31. Огієнко Д.П. Інноваційні підходи до вивчення галузі «Технології»: Лекційний курс. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта». Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2014. 116 с.
32. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2011. №3. С.6-9.

33. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації. 2020. 81 с.

34. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Навчайся разом з нами робити оригами. Київ : Літера ЛТД, 2011. 64 с.

35. Роговська Л. НУШ Альбом-посібник з трудового навчання. Маленький трудівничок. 1 клас, м.Тернопіль: Вид-во «Підручники і посібники» 2020. 96 с.

36. Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: Навчально-методичні матеріали для ступеневої підготовки вчителів початкових класів у вищих педагогічних закладах освіти. ОКР – бакалавр, спеціаліст: «Технологія». Методика початкового навчання. Модуль 1. Івано-Франківськ, 2008. 124 с.

37. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Сєрих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.

38. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості. К. : Педагогічна думка, 2010. 380 с.

39. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> (дата звернення: 1.02.23)

40. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 1.02.23).

41. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

42. Турчин Т.М. Педагогіка мистецтва: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2015. 272 с.

43. Турчин Т.М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації : монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК “Десна”», 2013. 368 с.

44. Хорунжий В.І. НУШ Альбом Дизайн і технології 1 клас. Альбом. 48 с.
45. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: підручник Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.
46. Шевченко М.С., Гордієнко Т.В. Особливості предметно-перетворювальної діяльності молодших школярів на уроці «Дизайн і технології»: *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи. Збірник матеріалів III-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, м. Ніжин, 27 жовтня 2022 року. Укладач: Т.В.Гордієнко. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2022. с.124-126.
47. Шевчук М.О. Декоративно-ужиткове мистецтво у трудовому навчанні в початковій школі: навч. посіб.. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 151 с.
48. Шестобуз, О. С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах: навч.-метод. посіб.; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 140 с.
49. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 32 с.
50. Яремків М.М. Композиція : творчі основи зображення: навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с.
51. Savchenko N., Kotelianets Y., Dubinra M., Nikitina O. Modeling the methodological system of studying as a way of technological competence formation. *International Journal of Civil Engineering & Technology (IJCIET)*. Vol. 9 (Number 11), Year 2018. P. 1996–2006.

Навчальне видання

Укладачі:

І. І. ВОЗНЯК, Т. В. ГОРДІЄНКО

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних та лабораторних занять

з навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ

В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
напряму підготовки 013 Початкова освіта

Технічний редактор – І. П. Борис

Верстка та макетування – О. В. Борщ

Підписано до друку 22.03.24 р.	Формат 60x84/16	Папір офсетний
Гарнітура Computer Modern.	Обл.-вид. арк. 2,94	Ел. вид-ння
Замовлення № 57	Ум. друк. арк. 5,23	

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.

м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3^А
(04631)7-19-72

E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.